

نسخه‌ای نویافته از اجازات حرفوشی

سید محمد طباطبایی بهبهانی (منصور)

کتاب *الاجازات*، نوشته شیخ ابراهیم بن محمد بن علی بن محمد حرفوشی عاملی (متوفی ۱۰۸۰ در مشهدالرضا علیه السلام). این کتاب را علامه تهرانی در *الذریعه* (ج ۱، ص ۱۲۳) رقم ۵۹۳ معرفی کرده ولی به نسخه آن دست نیافته و گفته «علامه مجلسی، به نسخه خط مؤلف دست یافته و بخشی از اجازات را از آن نقل کرده و به آخرین مجلد بحارالانوار ملحق کرده است.» (الذریعه، ص ۱۲۳)

نسخه‌ای که علامه طهرانی وصف کرده، بحمدالله از تطاول قرون و ایام، محفوظ مانده و به کتابخانه مجلس راه یافته و اکنون به شماره ۸۹۷۵ در این کتابخانه نگهداری می‌شود. این کتاب، مجموعه‌ای از اجازات بزرگان امامیه همراه با فواید و رسایل مختلف است، که مؤلف در روز اول ماه صفر سال ۱۰۷۱ تدوین کرده و کتابت آن را به پایان رسانده است. این مجموعه نفیس بعدها به کتابخانه مرحوم علامه سید محمد بن زین‌العابدین موسوی - برادر سید محمدباقر موسوی خوانساری صاحب *روضات الجنات* منتقل شده است.

در برگه اول این نسخه، تملک مولی عبدالله بن محمد بن تقی مجلسی با سجع مهر او (محمد نبی الله و علی ولی الله و عبدهما عبدالله) دیده می‌شود. زیر آن، یادداشت تملک علامه محمد باقر مجلسی آمده با این لفظ: «مما أعارني الله بفضلہ العمیم، من کتب الحقییر محمد باقر بن محمد باقر» در صدر همان برگه یادداشتی از مکی بن محمد بن شمس‌الدین از احفاد شهید اول به تاریخ ۱۱۵۸ آمده است.

در برگه دوم نیز تملک سید محمد زین‌العابدین موسوی (برادر صاحب *روضات الجنات* سید محمد باقر بن زین‌العابدین خوانساری) آمده است.

وی فهرست مندرجات کتاب را بخط خویش نگاشته به اول نسخه الصاق کرده است.

بر اساس این فهرست، مطالب زیر در این مجموعه آمده است:

- ۱- فوایدی از شیخ بهاء‌الدین عاملی و برادرش شیخ عبدالصمد.
  - ۲- اجازه شیخ ابراهیم قطفی به خلیفه شاه محمود
  - ۳- شرح باب الاراده
  - ۴- طرق اجازات بسیاری از علما به سید حسین بن حیدر کرکی
  - ۵- اجازه سید محسن رضوی از مجیز خود مولی محمد بن جمهور احسائی.
  - ۶- طرق هفت گانه یاد شده در «غوالی اللثالی» ابن ابن جمهور همراه با اجازه او به محمد بن ترکی. در همین بخش اجازه فخرالمحققین به شهید اول، و اجازه شیخ ابراهیم قطیفی به کسانی که اهل روایت‌اند (به نقل سید حسین بن حیدر کرکی) آمده است.
  - ۷- فوایدی از شیخ بهائی در اثنای مباحثه کتاب کافی.
  - ۸- انشاءات در خطبه‌ها برای اجازات.
  - ۹- اجازه شیخ حسین بن عبدالصمد، و ابن عین اجازه شهید ثانی به دو فرزند او شیخ محمد (شیخ بهایی) و شیخ عبدالصمد است.
  - ۱۰- اجازه شیخ بهاء‌الدین عاملی به سید حسین بن حیدر کرکی، بر اساس اجازه پیشین. در این بخش، اجازه زینبیه آمده است.
  - ۱۱- اجازات شش گانه محمد بن حسن بن محمد بن ابی الرضا علوی و محمد بن قاسم بن معیه که برای روایت کتابهای عامه و خاصه، به بعضی علماء اجازه داده‌اند (به نقل ابراهیم بن محمد حرفوشی)
  - ۱۲- اجازه علامه حلّی به بنی زهره.
  - ۱۳- اجازه شهید اول به ابن نجده.
  - ۱۴- اجازه محمد بن عبدالحمید نیلی به احمد بن فهد حلّی.
  - ۱۵- اجازه یکی از مشایخ عامه به شهید اول.
  - ۱۶- اجازه محقق ثانی شیخ علی بن عبدالعالی کرکی به قاضی صفی‌الدین.
  - ۱۷- اجازه کبیر از یکی از سادات.
  - ۱۸- اجازه ابومحمد بن علی عنایة الله بسطامی (مشهور به بایزید بسطامی) به سید حسین بن حیدر کرکی.
  - ۱۹- اسناد ادعیه سرّ، از خط سید نظام‌الدین احمد شیرازی.
  - ۲۰- طریق اسناد و روایت سید حسین بن حیدر.
  - ۲۱- اجازه شیخ علی بن عبدالعالی کرکی به فرزند شهید اول محمد بن مکی.
  - ۲۲- اجازه شیخ علی بن عبدالعالی کرکی به شیخ علی میسی.
  - ۲۳- اجازه شیخ ابراهیم بن علی بن عبدالعالی میسی به یکی از بزرگان.
  - ۲۴- اجازات عدیده از شیخ بهاء‌الدین عاملی به:
- الف- سید حسین بن حیدر کرکی ب- سید حیدر تبریزی ج- امیر ابوالولی شیرازی د- مولی محمد بن محمود کاشانی ه- مولی شاه مرتضی کاشانی.

- ۲۵- انشاءات و مقدمات برای اجازه سید مؤمن.
- ۲۶- اسناد محمد بن الجزری برای قرائت خود از امیر المؤمنین علیه السلام.
- ۲۷- اجازه علی بن هلال به شیخ علی بن عبدالعالی کرکی.
- ۲۸- اجازه شیخ محمد بن خاتون به شیخ علی بن عبدالعالی.
- ۲۹- اجازه شهید اول به ابن خازن حائری.
- ۳۰- اجازه ابن خازن به ابن فهد حلّی.
- ۳۱- اجازه شیخ ابراهیم {قطیفی؟} به شاه محمود خلیفه.
- ۳۲- اجازه شیخ محمد بن خاتون به سید ابراهیم همدانی.
- ۳۳- صورت اجازه‌ای که پشت جلد کتاب ارشاد مفید نوشته شده بود.
- ۳۴- اجازه یکی از بزرگان.
- ۳۵- اجازه علی بن محمد بن مکی به سید حسین.
- ۳۶- اجازه کبیره شیخ حسن بن زین الدین عاملی به سید نجم الدین و دو فرزندش محمد و علی حسینی.
- ۳۷- اجازه ابن ابی جمهور احسائی به شیخ ربیعۃ بن جمعة.
- ۳۸- اجازه شیخ علی بن هلال کرکی به مولی محمد بن سلطان حسین اصفهانی.
- ۳۹- اسناد چند حدیث از شیخ بهایی.
- ۴۰- اجازه ابن ابی جمهور احسائی به محمد بن صالح غروی حلّی.
- ۴۱- اجازه شیخ ابراهیم قطیفی به محمد بن ترکی و پدرش.
- ۴۲- اجازه شیخ علی بن عبدالعالی به شیخ عبد علی بن احمد بن متوج.
- ۴۳- صورت اجازه‌ای که علامه بر شرایع نوشته است.
- ۴۴- اجازه امیر صدر واعظ شیرازی به سید علی یزدی.
- ۴۵- مشایخ امیر صدر شیرازی دشتکی مزبور، و اسناد و ادعیه سرّ، و اجازه او به یکی از بزرگان.
- ۴۶- اجازه شیخ ابراهیم به سید شریف بن سید جمال الدین نورالله شوشتری.
- ۴۷- اجازه فخرالمحققین به شهید اول. *تال جامع علوم انسانی*
- ۴۸- اجازه شیخ علی بن عبدالعالی به شیخ بابا علی بن محمد جوزادانی واعظ.
- ۴۹- اجازه شیخ علی بن عبدالعالی به شیخ حسین استرآبادی.
- ۵۰- اجازه ابن ابی جمهور، احسائی به محمد بن صالح غروی.
- ۵۱- اجازه شیخ ابراهیم قطیفی به محمد بن حسن استرآبادی.
- ۵۲- اجازه ابن ابی جمهور احسائی به سید محسن رضوی مشهدی.
- ۵۳- اجازه شیخ زین العابدین به شیخ تاج‌الدین بن هلال.
- ۵۴- اجازه فخر المحققین به شیخ ناصر بویه‌ی و یحیی (ظاهراً) و علی بن محمد بن بن یونس بیاضی
به همان اجازه (حرفاً بحرف).

- ۵۵- اجازه فخرالمحققین به سید مهتّا بن سنان.
  - ۵۶- اجازه شیخ بهایی به مولی حسن علی بن عبدالله شوشتری.
  - ۵۷- اسناد به مولی جلال‌الدین دوانی.
  - ۵۸- اجازه شیخ بهایی به سید حسین بن حیدر کرکی.
  - ۵۹- اجازه مولی تاج‌الدین حسین صاعد به سید حسین حیدر کرکی.
  - ۶۰- اجازه شیخ بهایی به شیخ محمد بن خاتون عاملی.
- توضیح اینکه سه اجازه اخیر را نویسنده فهرست سیدمحمدبن زین‌العابدین خوانساری به خط خود بر کتاب افزوده است.

فهرست مطالب کتاب به خط سید زین‌العابدین خوانساری و تملک وی

۴۳
 ندس امره شرفها و سرفه بی خدا و بین دلخواران رفته‌ها بیدرد
 و لهوی الا بعد المس طایر جمع اما شرف علیه نکت الا جان
 المبکیر الکلب المحرمه بنیاد او است پیدا المصطفی
 مطا و لحاس کتا بی جا و الا حیدر الهی و بعضی است لکها
 و ده شغل است لکها و نه کتب اجز شرف امام اسد ایام خاند
 ان یزدی جمع موافق فی دان یفیدها الفایز الی بنی
 دهمی دان لم یکن یز نکت المصع ککن تطهیر الفول
 و الخمس من دانست معاشه و حرس فی ابانه و زیار لیس
 اندجری بی علی صغیر شاطح الشریف و بیشتی علی روح مجرب
 المیف تا ریغ من اده هاش المصط مع الام جا این
 اعلی معارج اده کجام کیم یز نکت التبرک علی یاقین
 الامول و غیاض السیول و امیری بی یز نکت و ابان
 بطلم و یرجع علی الکمال و شاع و حسن الوجوه و کتب
 هذق از حرف یرده ان بنی الخلیفه اقتزای و الی صدره
 العنی عهدت العشره به الدین العاقبه و فخره شام
 المملو یز نکت لدره شرف از مجرب از مرز یرده و کان نکت
 فی ابد الی لشراه و سرفه اول سرفه کسب کلو چی عهد
 الا نکت

۴۴
 ارف سرفه سید المسلمین علیه السلام الفاضل افضل
 معارف المصنف المجد رب العالمین حدیث المولود
 ان مثل کلیر مولانا تا ج ادرین حسن الاصله فی العلامه
 ماف حدیث المولود المخطو مولانا خا جرجال ادرین عهد
 اسامی فی السلاطین تا حدیث المولود الاملاء مولانا عماد
 جلال ادرین تا اسد ادرین فی الشریز و اجز فی السید
 اسد العظیم اسد السید اسماء ادرین تا السید المخطو
 شاه محمود ادرین اجز الشمازین تا اجز فی المولود
 المخطو مولانا خا جرجال ادرین عهد تا اجز فی
 العلامه ادرین تا اجز فی انشا المولود المخطو الحق یز
 تا ج ادرین عهدین تا شرف ادرین عهد الصا عهدین تا اجز فی
 المولود المخطو ادرین تا ج شرف السیور تا کتبات
 سیدیه الاصول ان علم الاصول من فاصد المولود الملامه
 ادرین تا تا ج اجز فی شایسته اسد الامام حنیف الامام
 ان علام السید صبی ادرین تا عهد الرحمن الحسینی الامامی قد
 الحسن من رسول الله علیه و آله منقر فی بقره فی نقل
 فلا یزدی و لا یزدی علی سیدنا محمد ط و اما طه و لکیم و یز نکت
 ادرین کتبه ان یز نکت حد الفایز
 سز اوله الا جرح ادرین عهد سز اوله

خط مؤلف